

GENERALITAT DE CATALUNYA

PRESIDÈNCIA

COMISSARIAT DE PROPAGANDA

Avinguda 14 d'Abril, 442 bis

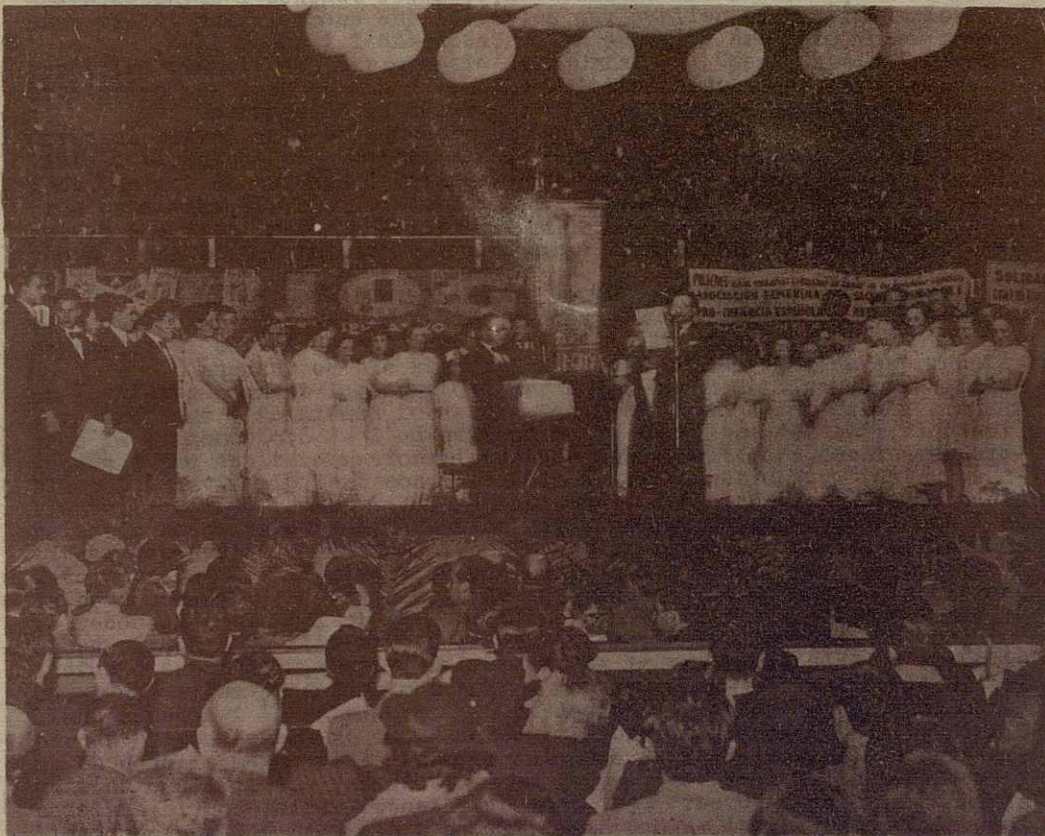
: BARCELONA

: Telèfon 82215

Núm. 5.

15 juliol 1937.

Butlletí especial per als catalans absents de la pàtria

L'ORFEO DEL CASAL CATALÀ DE BUENOS AIRES DIRIGIT PEL MESTRE
E. SUNYER, ACTUANT EN EL MAGNE FESTIVAL COMMEMORATIU DEL SISE ANIVERSARI
DE LA PROCLAMACIÓ DE LA REPÚBLICA ESPANYOLA DAVANT 50.000 ASSISTENTS EN
TUSIASTES.

actuació dels catalans absents de la pàtria

Havien arribat fins a nosaltres els rumors que l'Orfeó del Casal Català de Buenos Aires, havia estat xiulat al començar la seva actuació, en l'aniversari de la República Espanyola que tingué lloc al Luna Parc de Buenos Aires, davant 60.000 germans dels pobles ibèrics.

De font segura, podem açí afirmar que aquests rumors no reflectien la veritat del cas. L'Orfeó del Casal Català, no fou xiulat, ans bé ovacionat per l'enorme atapament de germans enfervorits per un comú sentiment de llibertat i una voluntat pregona de triomf. El que s'esdevingué, fou que mentre pujaven a l'estrada, les nostres gentils orfeonistes acompanyades dels cantors catalans, l'espeaker anuncia per a un dia proper, en el mateix local, un match de boxa entre dos boxejadors, un dels quals, espanyol i conegut feixista; naturalment el seu nom fou sorollosament xiulat pels germans antifeixistes que omplien el vastíssim local.

El rumor i l'anècdota, resten aclarits. Ara però volem remarcar l'importància de la presència de l'Orfeó del Casal Català i de nombrosíssims catalans en mig d'aquella multitud hispànica entusiasta.

En temps de la monarquia quan el "Diario Español" de Buenos Aires al servei dels embaixadors de Don Alfonso i de la política centralista i tirànica dels Borbons, els catalans, el Casal Català i les seves institucions de cultura i ciutadania, Orfeó, Quadre Escenic, Secció de lleteres catalanes, etc. eren ridiculitzats i perseguits pels Ortiz de Saenz Pelayo i altres inconsutils servidors dels monarques estrangers d'Espanya "una e indivisible" que ara volen ressucitar els capitosts rebels, covards, traïdors i sanguinaris.

Ni el Casal Català, ni el Laurok-Bat basco, ni els gallecs, havien volgut mai participar en les festes commemoratives de la colònia espanyola al servei dels tirans dels pobles ibèrics.

Enguany en ple ressorgiment dels pobles ibèrics, agermentats en la lluita sagnant i redemptora per l'alliberament llur contra militars traïdors i feixismes forasters, fou invitat el Casal Català a sumar-se a la commemoració de l'adveniment de la República del 1931. El Casal Català i les entitats nacionalistes basques i gallegues, declinaren amablement l'invitació, fent constar que mai havien assistit a festes semblants. La Comissió organitzadora, insistí i aleshores les entitats nacionalistes contestaren que, havent-se negat sempre per les autoritats i entitats espanyoles de Buenos Aires la nacionalitat als pobles peninsulars, Catalunya, Euzkadi i Galizia, no podien en pla d'inferioritat assistir a la commemoració de l'adveniment de la República. La Comissió organitzadora, reconegué solemnement aleshores, les nacionalitats ibèriques i els drets llurs a la llibertat i lliure determinació. Aleshores es produí l'efusió espontània, i mai l'aniversari de la proclamació de la República, -i no parlem ja de les mascarades monarquiques- havia assolit el brillant aspecte i la intensa emoció de desenes de milers de germans units per un pregon sentiment de germanor i llibertat desbordant i entusiasme en aquella magna festa popular del Luna Park, que tots els diaris argentins qualificaren de mai vista en festes del Plata. Gallecs, bascos i catalans hi cooperaren entusiàsticament i el President del Casal Català llegí una sentida evocació als drets dels pobles ibèrics, a la llibertat llur, a la solidaritat de tots en la lluita i l'alliberació i els lligams de germanor que unirien en el futur els pobles alliberats per llurs esforços agermentats.

Creiem que es aquesta, una bella pàgina de l'actuació dels catalans absents de la Pàtria, transcendent i política en la mes alta a recepció del mot. En nom dels catalans de la Metròpoli, felicitem i abraçem

als nostres germans exiliats que tan dignament han sabut representar el nostre poble en aquesta triomfal i emotiva commemoració de les democràcies ibèriques.

noticiari

Dissabte a les 11, continuà la reunió del Consell de la Generalitat començat el divendres a les 6 de la tarda i interromput a les 9 del vespre. Acaba aquest Consell a un quart de dues de la tarda. El President digué als informadors: Ha estat un consell extens i laborios del qual el secretari us donarà la referència. No tinc res més que dir-vos. El Conseller de Governació, rebé als periodistes i els facilità la relació dels decrets aprovats, els feu ressaltar l'importància d'alguns d'ells, com el de creació dels consells d'Indústria, el nomenament d'una Comissió de Tècnics, composta dels Companys Rafel Closas, Josep Bosch i J. M. Pi Sunyer, representant el Departament de Finances, per tal d'ordenar i classificar les despeses que el Govern de la Generalitat paga per compte del de la República i establir una ordenació financera d'acord amb el Govern de la República. Hom ha acordat també, la línia general per tal d'anar d'acord amb el Govern Central en matèria d'ensenyament, establint un règim transitori que permeti el traspàs de serveis. Els Consellers Farradellas i Comorera, aniran a València per tractar de la coordinació de diverses qüestions amb el Govern Central. Els decrets aprovats a la reunió del Consell, són els següents: Decret creant el Parc Mòbil de la Generalitat adscrit al Departament de Presidència i Governació, Agricultura. Decret concedint al Cos d'Auxiliars de Boscos, la consideració d'Agents de l'Autoritat en els actes de servei. Governació i Assistència Social. Decret creant la Comissió de Sanitat de Refugiats de Guerra. Decret adaptant a la plantilla del Departament, el personal de l'Estat procedent dels Serveis Administratius dels ex-governos civils de Catalunya. Governació. Decret sobre el canvi de nom dels pobles que s'esmenten: San Jaume de Llierca, pel de Poble del Llierca; Santa Maria de Palau Tordera, pel de Palau Tordera.; San Martí de Riudeperes, pel de Calldetenes; Santa Eulàlia de Ronçana, pel de Ronçana del Vallès; Calonge, pel de Calonge de la Costa Brava; Freixenet i Altadill, pel de Pineda de Sagarra. Finances. Decret aprovant diverses transferències i crèdits extraordinaris del Departament de Cultura, Governació i Assistència Social, Justícia i Finances. Decret nomenant els representants del Departament de Finances, a la Comissió d'Indústries de Guerra. Decret jubilant un caporal del Cos de Esquadres de Catalunya. Justícia. Decret nomenant secretari general de la Direcció General dels Serveis Correccionals i Readaptació de Catalunya el ciutadà Josep Imbert i Perejoan. Decret nomenant inspector dels Serveis Correccionals i de Readaptació de Catalunya el funcionari Jaume Lluís i Palau. Cultura. Decret sobre la creació d'Escoles d'Ensenyament Primari a Capcanes. Decret sobre creació d'Escoles d'Ensenyament Primari a Castellvell i Vilar. Decret sobre la creació d'Escoles d'Ensenyament Primari a Les Lloses. Decret sobre la creació d'Escoles d'Ensenyament Primari a Montcortès de Pallars. Decret autoritzant una transferència de crèdit entre partides corresponents al Departament de Cultura, Treball i Obres Públiques. Decret nomenant Cap de Negociat de primera del Departament de Treball a Manuel Andreu i Querol. Decret nomenant metge de la Comissaria d'Assegurances Socials el doctor Joaquim Arumí i Pargès. Decret creant l'Institut d'Adaptació Professional de la Dona. Economia. Decret creant els Consells Generals d'Indústria. Decret nomenant els representants d'aquest departament a la Comissió d'Indústries de Guerra. *--Aquesta setmana han començat cursos d'istiu a l'Escola Industrial de Barcelona, al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria (C.A.D.C.I.) i un curs d'istiu per a obrers a la Universitat de Catalunya. *--A l'Institut

Escola del Parc, també s'ha inaugurat un curs d'estiu, en el qual els alumnes, unes hores a la setmana, rebran lliçons de llengües i matemàtiques aplicades. -- Barcelona ha rebut dignament i entusiasta els congressistes estrangers del III Congrés d'Intellectuals Antifeixistes. Entre els seus components figuren Marinell, intel·lectual cuba fill de catalans, Ruiddolro el marvellós poeta xilè. La secció de clausura celebrat a Madrid i València, tingué lloc a la nostra ciutat al Palau de la Música Catalana. L'amplic i sumptuós local, es vege atapat de les millors valors culturals del poble català i fou presidit per l'Honorable President de Catalunya, Lluís Companys. El públic aplaudí constantment els oradors, principalment a Serra Hmiter, president de la Secció Ibèrica d'Intellectuals Antifeixistes, Potenza, italià; Benda, francès; Maneidor, mexicà; Marinell, cuba el que digué part del seu discurs en català; el representant de Rússia, i rebé amb ovacions entusiastes el magnífic discurs del nostre President, que transcrivim a continuació. "Em seria impossible de trobar paraules que fossin l'expressió de la nostra gratitud als intellectuals estrangers que ens han visitat, ni que estiguessin a l'alçada de la seva valuosa i selecta representació. Catalunya es un poble laboriós, pacífic i sensible, terra de llibertat i d'ambicions inquietes, de justícia i de bellesa. Sota l'estímul d'aquests ideals de llibertat i de dignitat civil i humana, Catalunya es redreça autòmicament i violenta, contra la sublevació de la casta militar i la va anihilar i desfeu en poques hores, en un miracle d'entusiasme i de coratge populars, els quadres de l'exercit que havien sortit de les casernes i ocupat els carrers de Barcelona i va contenir la rebel·lió a centenars de quilòmetres mes enllà de les seves fronteres, des d'on no han pogut avançar ni un pas. Iniciant amb aquesta victòria el redreçament de l'Espanya llegal a tots els indrets de la República, en la qual s'escriuen pàgines de heroisme que es diuen Madrid i es diuen Euscadi, i que es diuen en definitiva en llenguatge universal, llibertat, Dret i Cultura. Llitem per la nostra independència territorial i espiritual. Catalunya lluita també contra els seculars enemics de les seves llibertats i ens sentim orgullosos que el destí hagi escollit el territori Hispànic i ens obligui a tants valuosos sacrificis si després d'ells, aquest gran drama que sentim en la nostra carn, ha d'acabar, amb la desfeta dels nous bàrbars, que assegurin la pau futura del món en tot l'Univers. No podriem desitjar una major glòria per la República. En aquests moments en el Palau de la Música Catalana, que ha estat el marc de tantes expressions de l'art i de la cultura, en motiu de la visita dels intellectuals estrangers jo llenço al món, com a President de Catalunya, l'inquebrantable resolució dels catalans de lluitar i de vencer per les creacions del pensament i la jerarquia de l'intel·ligència o sigui per la civilització universal i la fraternitat humana. He dit." -- Es celebra a València darrerament un ple ampli de les Joventuts Ibèriques. El Front de la Joventut de Catalunya, hi trameté els següents delegats: Vicenç Verni, Emili Peidro, Montserrat Martínez-president de l'aliança de la Dona Jove Catalana- i Ignasi Morell. Aquests delegats intervingueren activament en les tasques d'aquest Ple. Heus-en açí les conclusions: "El Ple després d'examinar les proposicions presentades entorn de la qüestió catalana, prengué en consideració i aprova per unimitat les següents conclusions que marquen les futures normes per les quals s'han de regir les relacions de la "Joventut" d'Espanya i el "Front de la Joventut" de Catalunya. Primera, Reconeixement absoluta del Consell Nacional de Catalunya. Segona, Creació d'un Comitè Coordinador Peninsular, integrat per dos delegats d'Espanya i dos mes de Catalunya, sota la mateixa categoria jeràrquica en llurs funcions. Tercera, Reunió periòdica de l'esmentat Comitè en un lloc previamente assenyalat i que si pot ésser, neutralitzi la influència geogràfica d'ambdues parts". -- Després de dues Assemblees, el C.A.D.C.I. ha acordat que la seva secció d'Organització i Treball, passi a les rengles de la U.C.T. També s'acorda una modificació d'Estatuts, per les quals el President, passa a ésser substituït per un Secretari General. En un article es fa constar que la bandera del Centre, és la nacional catalana, i la vermella, com a bandera del proletariat de tot el món, també es fa constar que la

Llengua oficial del Centre, és la catalana i que aquest lluitarà per la llibertat nacional i l'emancipació del proletariat. El nombre de votants de la nova Junta, fou només de 600, car no s'efectua aquesta vegada la votació amplia i democràtica que donava facilitats de votar als milers de socis del Centre que actualment pugen a 60.000. --La situació ha millorat notablement. Ofensiva al front de Madrid, amb un avanç de més de 16 kilòmetres que compromet l'estabilitat del cercle de Madrid per part dels facciosos posant en perill llurs posicions de la Ciutat Universitària i Casa de Campo amb el cerro del Aguila i Garabitas. Ofensiva al front d'Extremadura al Sud del Teix, a Granada i a Córdoba. Ofensiva al front de Terol, on tropes catalanes prengueren en una ofensiva impetuosa Cerro Moro i molta part de la serra, i encerclaren el poble d'Albarracín ocupant-ne el raval i molts carrers i fent-se amos del castell. La pèrdua d'aquestes posicions, posava Terol en situació molt delicada i l'enemic ha concentrat en aquest sector gran contingent de tropes proveïdes de tancs, forta artilleria i nombrosa aviació amb els quals ha iniciat contraatacs desesperats i seguits, sacrificis en homes i material en tràgica abundància. Els nostres germans s'arrapen en llurs aquestes i defensen llur avanç pam a pam. Han resistit la metralla i queden amos de la majoria de llurs posicions preses a l'enemic que fortifiquen. Han cedit però, Cerro del Moro i quelque altura avançada de la serra. L'enemic es veu obligat a mantenir davant seu i arma al braç, contingents molt superiors als nostres. El front d'Aragó, manté i rectifica favorablement totes les posicions conquistades darrerament en una profunditat de 7 kilòmetres al llarg del front. Osca continua envoltada i ha estat evacuada la població civil. Els nostres soldats van estranyent el cercle que en alguns indrets toca a les cases del poble. A l'extrem Nord en ple Pirineu, l'enemic intenta amb forts contingents apoderar-se de la Central Elèctrica Ibèrica enclavada en a quell sector i que era la que fornía tot el fluid i força a Bilbao. Els esforços dels rebels, s'han estavellat contra la resistència del nostra exercit alpi, rapidament reforçat amb nous soldats, han rebutjat als rebels aturant tots els seus atacs i servant la fàbrica hidro-elèctrica en nostra poder, la qual cosa dificulta en absolut l'explotació normal de la conca minera de Bilbao per les tropes faccioses. --La 30 divisió del front d'Aragó composta de l'antiga columna Maçia Companys, inicia per subscripció l'ofrena d'un bust de l'escultor Mares al President de Catalunya Lluís Companys. L'obra artística de l'escultor molt reeixida, serà ofrenada al President per una comissió d'aquells patriòtics combatents. --Un decret del Govern de la Generalitat, estableix el dret de la dona a exercir tota mena de treball, amb la sola limitació del certificat mèdic que dictamini el seu esforç físic i crea l'Institut de Readaptació de la Dona al Treball de Reserva. Ara que les necessitats de la guerra aconsellen al ministre de Defensa Nacional del Govern de la República a pensar en la substitució per la dona dels treballadors útils per a les armes per les companyes llurs. --Catalunya es troba també al capdavant dels pobles ibèrics. En la indústria textil, Catalunya té 150.000 dones ocupades i en despatxos, escriptoris i comerços, son les dones a voltes més nombrosos que els homes. En les oficines de la Generalitat, les mecans substitueixen completament els homes, i algunes dones han assolit en l'administració de la Generalitat, la categoria d'oficial primer i Cap de Secció. Aquest decret estableix també que la dona a igual treball, cobrarà igual retribució que l'home. --La magna festa del Liceo en honor dels delegats al Congrés d'Intellectuals Antifeixistes de diàlluns passat, fou un acte apoteòsic i una manifestació artística-patriòtica inoblidable. Hi assistiren l'Honorable President de la Generalitat, El Conseller de Cultura, Serra Hunter president del comitè ibèric dels intel·lectuals antifeixistes, tots els congressistes, els artistes i homes de lletres catalans, i un nombros públic entusiaste. Pau Casals, l'exels cel·lista que ha passejat triomfalment el seu art i el nom de Catalunya per tot el món, durant trenta anys, dirigí la seva orquestra de Concerts que desgrana un seguit d'obres classiques maravellosament dites. Pau Casals, ultra dirigir, excuta al cel·lo acompanyat de l'Orquestra, amb diàccio insuperable, obres de Haydn, essent ovacionat. Toldra, Samper, Lamotte, de Grignon, Jaume Pahissa, Morera, dirigiren les obres llurs que interpreta l'Orquestra Pau Casals. Foren molt aplaudits en especial la Santa Espina dirigida pel seu autor.